

TALLINNA ÜLIKOOL

Sigrid Kalle-Vainola, Marilyn Jurman, Mehis Anni, Kaireen Käen,
Mariann Rückenbergr, Hele Simson, Siim Ristimaa

PÄÄSTAME EESTI ALLIKAD VOL 2

#tuleminugaallikale

Portfoolio

YID6001.YM: Erialasid Lõimiv Uuendus

Juhendajad: Jaanus Terasmaa

Triinu Jesmin

Tallinn

2021

TALLINNA ÜLIKOOL

SISUKORD

1. PROJEKTI ARUANNE	3
1.1 Projekti lähteülesanne, eesmärgi kirjeldus	3
Rollide jaotus	5
1.2 Probleemi olulisus, kirjeldus ja meetodite valik	6
1.3 Kasutatud allikad	7
1.4 Tegevuste kirjeldus ja sidusus-gruppideni jõudmine	8
1.5 Projekti jätkusuutlikkus, soovitusel	11
1.6 Tulemuste kokkuvõte ja lisad	12
1.7 Lisad	14
2. PROJEKTI TEGEVUSKAVA	19
3. MEEDIAKAJASTUS	20
4. IGA RÜHMALIIKME ÕPIKOGEKUSE REFLEKTSIOON	21

1. PROJEKTI ARUANNE

1.1 Projekti lähteülesanne, eesmärgi kirjeldus

Projekti eesmärgiks oli Eesti põhjavee ning täpsemalt allikate kaitsmise ning hoidmise propageerimine ühiskonnas. Selleks reklaamisime allikad.info andmebaasi sotsiaalmeedias ja otsisime sellele uusi aktiivseid kasutajaid. Õpetasime huvilistele veebirakenduse allikad.info kasutamist: allika sisestamist, vaatluste lisamist ja korraldasime meelelahutusliku allikamatka/sotsiaalmeedias üle kantava *live* e-seikluse.

Allikate suure arvu tõttu, tuleb nende uurimiseks kaasata harrastusteadlasi e. kodanikke, kes on valmis allikaid omal käel otsima ja vaatlema. Meie ülesandeks oli leida meetod nende inimeste teavitamiseks ja tähelepanu pöörata allikate olukorrale Eestis.

Loodushoid ja veeringlus on olulised kogu rahvastiku tervise jaoks. Meie projekti kaudu jõudis allikad.info andmebaasi rohkem kasutajaid ja huvilisi ning seega on lootust, et tulevikus jõuab sinna rohkem vajalikke andmeid ja mõõdistusi, mis hõlbustab põhjavee olukorra analüüsimist ja kaitsmist.

Inimeste tähelepanu püüdmiseks, kasutasime loo jutustamist. Valisime selleks ühe kindla jõe - Keila jõe. Jõe ümber punusime loo ja valisime Keila jõkke voolava allika, kus läbi viia vaatlus, kasutasime sotsiaalmeedia (Instagram, Facebook) võimalusi, et jõuda rohkemate inimesteni. Allika vaatluse läbiviimist said inimesed jälgida ükskõik kus Facebook *live* sündmuse kaudu. Üritusele registreerinutele saadeti eelnevalt välja töötatud tööleht. Töölehe eesmärgiks oli lihtsustada vaatluse läbiviimist, juhul kui telefoni aku ei pea vastu või sõrmed külmetavad. Nimelt, allikad.info leheküljel saab allika vaatlust lisada alles peale allika lisamist, kui aga inimene hakkab andmebaasi hiljem infot lisama, ei pruugi vaadeldavad andmed kõik meelde jääda, seetõttu otsustasime koostada töölehe, kuhu saab kogu informatsiooni koheselt kirja panna ja hiljem see allikad.info andmebaasi sisestada. Hiljem võivad huvilised valida näiteks mõne teise jõe või veekogu ning viia sarnase ettevõtmise läbi ka seal. Tagasisidelehe kaudu saime infot oma ürituse korralduse ja veebirakenduse kasutamise kohta. Otsustasime jutustada allikate loo jõe kaudu, sest jõe ümbrusest on allikaid lihtsam leida, kui ei tea täpselt nende asukohta. Jõgi kui voolav vesi ilmestab hästi veeringlust ja liikuvust, mille tähtsaks osaks on allikad. Projekti läbiviimine kujunes niisuguseks nagu ta välja tuli, sest arvestasime oma võimaluste, võimete ja ajakavaga, samuti soovisime, et loodud projekt pakuks huvi ja põnevust meile kõigile.

Rollide jaotus:

- Mehis - osalemine mõttetöös, allikate otsimine loodusest, tekstianalüüsimine, esinimine ekstreemses videos, kontaktide otsimine, transpordi korraldamine
- Mariann - osalemine arutelus, jõgede, veeringluse, allikate kohta oleva kirjanduse uurimine, allikate ajaloo ja pärimuse uurimine, projekti tüviteksti kirjutamine, allikavideos osalemine.
- Sigrid - osalemine ajurünnakutes, sobiva allika leidmine loodusest, Allikalkäijate grupi liikmete analüüsimine, tekstide ettevalmistamine ja esitamine lühivideotes ja live-ülekandes, kontaktide loomine ja allikad.info andmebaasi tutvustamine
- Kaireen - osalemine mõttetöös, *checklisti* loomine, klippide filmimine, *live*'i ajal allikad.info lehe täitmine
- Marilyn - sotsiaalmeedia reklaam ja analüüs, Facebooki sündmus, pressiteade, videote monteerimine, filmib *live*'i
- Hele - osalemine mõttetöös, parimate postitusaegade, üritusele registreerimise kohta info ja kontaktide otsimine, Rail Balticu teele jäävate allikate otsimine, *live*-ülekande ajal kontrollimine, kas kõik töötab, e-kirjade saatmine
- Siim - tagavara tehnika (mikrofon, akupank, valgustus jne.) organiseerimine, proovi sündmusel looduses käija, Pernova Loodusmajaga suhtlemine, osalemine mõttetöös, valguse hoidmine

1.2 Probleemi olulisus, kirjeldus ja meetodite valik

Allikad.info kodulehe andmetel arvatakse Eestis ühtekokku olevat umbkaudu 15 000 allikat, kuid andmebaasi oli kantud meie projekti alguses umbes 2000. Allikate leidmiseks maastikul ja vaatluste läbiviimiseks ning andmebaasi kandmiseks kuluv ajahulk on sedavõrd suur, et ainult teadlased seda ise üksinda ära teha ei suuda. Vaatluste läbiviimine ei ole iseenesest keeruline, kuid palju vaeva nõudvam on info edastamine õigetele inimestele. Oluline on kaasata looduses liikuvaid inimesi, neid teavitada allikad.info andmebaasist ja selle kasutamine selgeks õpetada. Nii saaksid inimesed saata teadlastele võimalikult palju infot põhjavee olukorra kohta. Projektis otsustasime inimeste kaasamiseks kasutada Facebook-*live*'i. Üritasime *live*'s anda inimestele kerge ülevaate allikate uurimisest ning selle kasulikkusest. Lisa infoks postitasime Facebooki lehele erinevaid humoorikaid ja õpetlikke lühivideoid, mis juhataks uusi võimalikke kasutajaid allikad.info lehele. Proovisime Facebook-*live* propageerida ka ajakirjanduses, uudistekanalites, instagramis, meilide ja tuttavate kaudu.

Oluline probleem, millele samuti videosõnumitega osutasime, on inimestes juurdunud arusaam, et allika- ning kodukaevu vesi on alati puhas ning tervistav. Kuid alati see nii pole. Analüüsimate vett tarbides, juuakse sisse nitraate ning muid tervistkahjustavaid mikroorganisme. Jagasime infot kuidas oleks mitte-teadlasest inimesel võimalik uurida allikate vett ja saada vastuseid, kas vesi kõlbab joomiseks või mitte. Oma *live*-esitlusega ja lühivideodega näitasime inimestele kõige lihtsamat viisi vee puhtuse tundmiseks. Plaaniks oli näidata publikule, kas allikast võetud veel on kiht peal, kuidas hinnata läbipaistvust, lõhna ja maitset. Järgmiseks tegime läbi vaatluse, millega uurime vee omadusi nagu temperatuur, pH-tase ja elektri erijuhtivus.

Allikate vaatlemise ja avastamise propageerimiseks kasutasime loo jutustamist e. *story telling* meetodit. Loo jutustamise tähtsusest turunduses leidub palju artikleid, näiteks Jia Wertz kirjutab Forbesi artiklis 21.09.2021 "*Story telling And the Power of Social Media*" kuidas iga eduka sotsiaalmeedia turunduse keskmeks on üks asi - loo jutustamine.

Jõudsime järeldusele, et allikate lugu võiks jutustada Keila jõe ja kindlate allikate kaudu, see lisaks personaalsemat seotust ja aitaks hoomata veeringluse toimimist (jõe, allika, karstiaala, raba jms omavahelisi seoseid).

1.3 Kasutatud allikad

Projekti raames koostati esialgne tüvitekst, mis sisaldas infot Keila jõe ja selle ääres olevate erinevate allikate kohta. Tüvitekstist pärit infot ja tekstilõike kasutati Facebooki kampaaniatekstides, üritust promovates videotest ja Facebook-*live* ajal räägitud lugudes. Tüvitekstis kasutatud kirjalikud allikad pärinevad peamiselt kahest eesti jõgesid käsitlevast raamatust: Arvi Järvekülje koostatud “Eesti jõed” (2001) ja Henn Timmi, Peeter Palli, Rein Järvekülje, Sirje Vilbaste koostatud “Eesti jõed” (2019) aga ka Hella Kingi kolmest raamatust: “Loodusmälestised 12. Harjumaa, Raplamaa – ümber Mahtra soostiku” (2004), Loodusmälestised 22. Harjumaa – Raplamaa. Kohila karstivaldkond Kose, Kohila.” (2011) ja “Veeobjektid “Eesti ürglooduse raamatus”” (2006), mis käsitlevad Raplamaa, Kohila ja Mahtra soostiku ala. Pärimuslugude puhul toetutakse Marju Kõivupuu “101 Eesti pühapaika” (2011) materjalile.

Lähtusime projekti läbiviimisel allikad.info veebirakenduse senisest tegevusest ja kogemusest. Allikate vaatlemisel kasutame TLÜ Loodus - ja terviseteaduste instituudi poolt välja töötatud metoodikat. Allika vaatluse töölehe koostamisel, pidasime silmas keskkonnahariduse.ee poolt pakutavat metoodikat.

Tähtis oli ka Facebook kampaania õige ajastamine. Keskmise kasutaja külastab Facebooki 6-8 korda päevas ning suurim liiklus on kolmapäevast reedeni kell 13:00-16:00 (soovitatakse postitada vahemikus 9:00-13:00) (Zephoria, 2019). Kõrgeim kaasatus (kasutajate aktiivsus) on neljapäeviti ja reedeti (Brandwatch, 2019).

Pressiteate kirjutamisel oli abiks õppematerjal “Uudise töövihik” (Priit Pullerits ja Mart Raudsaar, Tartu Ülikooli kirjastus 2001)

1.4 Tegevuste kirjeldus ja sidusus-gruppide ni jõudmine

Projekti “Tule minuga allikale” tegevused olid suunatud inimestele, keda võiks antud teema huvitada. Proovisime leida erinevaid sihtgruppe, kelle hulgas teadet oma üritusest levitada. Ürituse asukohast tulenevalt otsustasime propageerida sündmust just Kohila ja Raplamaa inimestele mõeldud interneti kogukondades, ürituse teemast tulenevalt aga põhiliselt loodushuviliste seas. Selleks saatsime teated erinevatesse looduskoolidesse, loodusgiididele, aga ka näiteks aiandushuvilistele.

Et allikad.info rakendus vajab toimimiseks harrastusteadlasi, proovisime leida allikahuvilisi ka loodusteemalistest sotsiaalmeedia foorumitest kampaania korras. Allikavaatlejaks võib hakata igaüks, keda teema huvitab, muuhulgas: kooliõpilased, jahimehed, kalamehed, kodutütred, noorkotkad, matkajad, looduskaitstjad jne.

Vaatlesime ka Facebooki grupi “Allikalkäijad” liikmete jagunemist soo, vanuse ja elukoha põhised.

Analüüsisime @allikad.info Facebooki lehe jälgijaid.

Tulemus kajastab seda, mitu inimest on @allikad.info postitusi näinud vähemalt ühe korra. Tulemused on toodud välja vanuse ja soo järgi. Eristatud on tulemused enne projekti algust ja peale projekti lõppu.

OKTOOBER 2021

77% @allikad.info Facebooki jälgijatest on naised ja 23% on mehed.

- Lehe jälgijaid on kokku 487; meeldimisi 436
- Naised jaotuvad vanuse järgi: 25% vanuses 35-44; 17% vanuses 45-54; 15% vanuses 25-34; 8% vanuses 18-24; 7% vanuses 55-64; 3% vanuses 65+
- Mehed jaotuvad vanuse järgi: 7% vanuses 25-34; 6% vanuses 35-44; 6% vanuses 45-54; 3% vanuses 55-64; 1% vanuses 18-24;

Jälgijaid on üle eesti, aga suurim esindatus: 241 on Tallinnast; 34 on Tartust; 15 on Kuressaarest; 11 on Pärnust; 9 on Elvast; 9 on Viljandist

DETSEMBER 2021

79% @allikad.info Facebooki jälgijatest on naised ja 21% on mehed.

- Lehe jälgijaid on kokku 599; meeldimisi 523
- Naised jaotuvad vanuse järgi: 26% vanuses 35-44; 18% vanuses 45-54; 16% vanuses 25-34; 8% vanuses 55-64; 7% vanuses 18-24; 4% vanuses 65+
- Mehed jaotuvad vanuse järgi: 6% vanuses 25-34; 6% vanuses 35-44; 5% vanuses 45-54; 2% vanuses 55-64; 1% vanuses 18-24

Jälgijaid on üle Eesti, aga suurim esindatus: 284 on Tallinnast; 41 on Tartust; 18 on Kuressaarest; 15 on Pärnust; 10 on Viljandist; 9 on Rakverest; 9 on Elvast

Huvitav on ka välja tuua, et need protsendid muutuvad tunduvalt meeste suunas, kui vaadata lehe jälgimise asemel seda, kui palju erinevaid postitusi jagatakse või kommenteeritakse. Selle järgi jaotuvad huvilised 64% naisteks ja 36% meesteks.

Lisaks analüüsisime enne projekti algust ka “Allikalkäijad” grupi kasutajaid. Peamiselt kasutavad seda gruppi naised ja vanused jäävad 40-70 vahele.

Üritusele registreerimise ankeedi täitsid 58 inimest.

Maakondade järgi jaotusid registreerunud järgmiselt:

Harjumaa- 20 inimest (53%), Raplamaa- 6 inimest, Pärnumaa- 3 inimest, Viljandimaa- 3 inimest, Võrumaa- 1 inimene, Järvamaa- 1 inimene, Lääne-Virumaa- 1 inimene , Läänemaa- 1 inimene.

48 inimest märkisid, et osalevad üritusel online, 3 inimest kohapeal ning 9 inimest, et ei tea veel. Arv tuli selline seetõttu, et mõned vastajad märkisid mitu varianti. Samuti uurisime, kas nad on juba ka allikad.info konto loonud ning vastuseks saime, et 10 inimest (17,2 %) olid konto loonud ja 48 (82,8 %) polnud seda veel teinud.

Peale üritust saatsime osalenutele e-maili teel ka tagasiside ankeedid, milles küsisime nende arvamust meie ürituse kohta. Kõigepealt küsisime, kust kaudu nad meie ürituseni jõudsid. Kokku oli vastajaid 12, neist üheksa vastasid, et Facebooki kaudu ja kolm, et sõbra kaudu. Valikus olid ka variandid “Instagram”, “Koduleht”, “Ajaleht” ja “Muu”. Ükski vastaja neid ei valinud, kuigi reklaamisime oma üritust ka “Kaardistame üheskoos allikad” kodulehel. See tähendab, et reklaam toimus Facebook-i kaudu paremini ja võrreldes Instagrami lehe jälgijaskonda (174 inimest) ja Facebook-i oma (524 inimest), on see ka ootuspärane.

Küsisime osalejatelt, kas ja mida uut nad ürituse käigus teada said. Vastus oli lahtine ning seega tuli palju erinevaid vastuseid. Põhiliselt vastati, et saadi täpselt teada, kuidas allikavaatlust läbi viia. Samas mainiti ka allikvee värvust, allika äratundmist ning andmebaasi sisestamist. Meie ürituse põhiline eesmärk oligi õpetada just allikavaatlust, seega näitavad need vastused, et üritus täitis oma eesmärgi.

Küsisime ka, kas allikate vaatluse õpetus online üritusel oli piisav, mispeale 8 inimest (66.7%) vastas jah ning 4 inimest (33.3%), et ei olnud. Küsimuse peale, et kas osalejatel on plaanis ühineda allikad.info lehega, et aidata kaasa andmebaasi täitmisele, vastasid 6 inimest (50%) jah, 5 inimest (41.7%) võib-olla ning üks inimene vastas, et tal sellist plaani ei ole.

Küsisime veel, kas meie materjalidest on olnud abi veebirakenduse allikad.info kasutamise mõistmiseks, millele enamus, 11 inimest, vastasid jaatavalt ning üks inimene valis vastuseks “nii ja naa”. Uurisime, kas vastajatel on plaanis ka ise mõni allikavaatlus ette võtta. Sellele küsimusele vastas 7 inimest “võib-olla” ja 5 inimest “jah”, varianti “ei” keegi ei valinud. Enamus vastajaist leidis, et nad sooviksid tulevikus veel mõnel sarnasel üritusel osaleda ning kõik leidsid, et nad mõistavad kodanikuteaduse tähtsust suurte andmebaaside loomisel.

Seda, et online üritus pani neid paremini mõistma allikate olulisust veesüsteemis, leidsid veidi rohkem kui pooled vastajad. Samas võib välja tuua, et just need vastajad kes antud

küsimusele eitavalt vastasid, leidsid eelnenud küsimustele vastates, et näiteks allikavaatluse kohta said nad üritust jälgides uusi teadmisi.

Lõpetuseks uurisime, kui sageli meie üritusel osalenud looduses käimist harrastavad. Saime vastuseks, et 9 vastajat (75%) käivad looduses vähemalt kord kuus ning 3 vastajat (25%) paar korda aastas.

1.5 Projekti jätkusuutlikkus, soovitud

Kuna tegemist on juba praegu jätkuprojektiga allikad.info andmebaasi kasutajate leidmiseks, võiks jätkata ka järgmistel aastatel uue samateemalise ELU-projektiga, sest nii saaks teema jätkusuutlikuna hoida ja ühiskonnas aktiivse teemana püsida. Projekti toimimist juhtisid TLÜ loodus- ja terviseteaduste instituudi ökohüdroloogia professor Jaanus Terasmaa ja digitehnoloogiate instituudi teadur Triinu Jesmin, kes tagavad projekti jätkusuutlikuse. Projekti raames välja töötatud materjalid, kavad ja metoodikad jäävad loodus- ja terviseteaduste instituudi omandisse.

Soovitused projekti olulisuse levitamiseks on jätkata ja kasutada erinevaid teabevahetusmeetmeid ja -vahendeid:

- *veebileht*, mis sisaldab hulgaliselt teavet, sealhulgas uudiseid, väljaandeid, rahastamisalast infot, projekti juhtimise ja teabevahetamise alaseid materjale osalejatele ja allikate andmebaasi;
- *Allikad.info andmebaas*, lisada video ja pildimaterjali ning täiendavaid dokumente projekti kohta;
- *trükised*, kord aastas anda ülevaade tehtud töödest projektis. Reklaamida projekti toetajaid ja tuua välja mõni ühiskonnale mõju avaldav lugu allikatest.
- *elektrooniline uudiskiri*, mis saadetakse kord kvartalis paljusid adressaate koondavasse postiloendisse;
- *koosolekute ja avalike ürituste korraldamine* ja neil osalemine eesmärgiga tutvustada allikad-info programmi inimestele ja organisatsioonidele;
- *meediale suunatud tegevus*, mingi olulise sündmuse esitlemine ühiskonnale.

1.6 Tulemuste kokkuvõte ja lisad

Pressiteade saadeti 75-le eraldi kontaktile.

- Nende seas olid kontaktid väljaannetest Delfi, Postimees, Sõnumitooja, Keila leht, Bioneer, ERR, Rohegeenius, Looduses, Looduskalender, Õhtuleht, TV3, Maaleht, Ekspress, Kroonika, Tervis pluss, Pere ja kodu, Maakodu
- Saated: Osoon, Maahommik, Terevisioon, Ringvaade, Hommik Anuga, Õhtu, Reporter
- Facebooki grupid: Allikalkäijad, Loodusesõbrad, Kehtna Klubi, TLÜ LTI Ökoloogia keskus, Kohila valla elanikud, Kohila kuulutused, Raplamaa rahvas, Mis toimub Raplamaal?, Aiaelu, Kehtna valla jututuba, Pernova Loodusmaja
- Erinevad matkaklubid ja looduskoolid

Pressiteated avaldati kõikides Facebooki gruppides. Ülejäänud väljaannetelt tagasiside ei saadud.

Instagramis viidi läbi sotsiaalmeedia kampaaniat 2 nädalat. Tolle aja jooksul on allikad.info instagrami konto know.your.water kaasatus kasvanud 49,7%, võttes arvesse seda, et kontot on eelnevalt aktiivselt kasutatud. Jälgijate arv kasvas 2,3%. 14 päeva jooksul sai lisatud 2 postitust, 20 *story*'t, 2 *reelsi*, 2 videot. Kõige populaarsem *story* sai 52 vaatamist, kõige vähem levinud *story* sai 30 vaatamist.

Facebookis viidi kampaaniat läbi samuti 14 päeva. Kaasatus kasvas lausa 404,8%. Kõige suurem kaasatus on olnud 29. november, kui kaasatus on olnud 384. Kõige populaarsem postitus on saanud kaasatust 1700, kuid selle saavutamiseks on kasutatud ka facebooki tasulist reklaami, postituse kaasatuse tõstmiseks on makstud 20€.

Peamiseks eesmärgiks oli läbi viia facebooki *live*. Eesmärk sai saavutatud 02.12.2021. Video ulatus oli 1300. Vähemalt 3 sekundit vaatas videot 891 inimest, Ühe minuti vaatasid videot 147 inimest. Keskmiselt vaadati 57min pikkust ülekannet 1.33min. Korraga vaatas otse-eetris olevat videot korraga 38 inimest. 51.1% vaatajatest olid allikainfo facebooki

lehekülje jälgijad, 37,3% vaatajatest olid kohal läbi soovitude ning 11,2% tulid läbi jagamise.

Kaasatus vaatajate poolt:

Audience Engagement

Total Engagement

57

Aktsiad

7

29

2

7

0

0

0

Kommentaariid

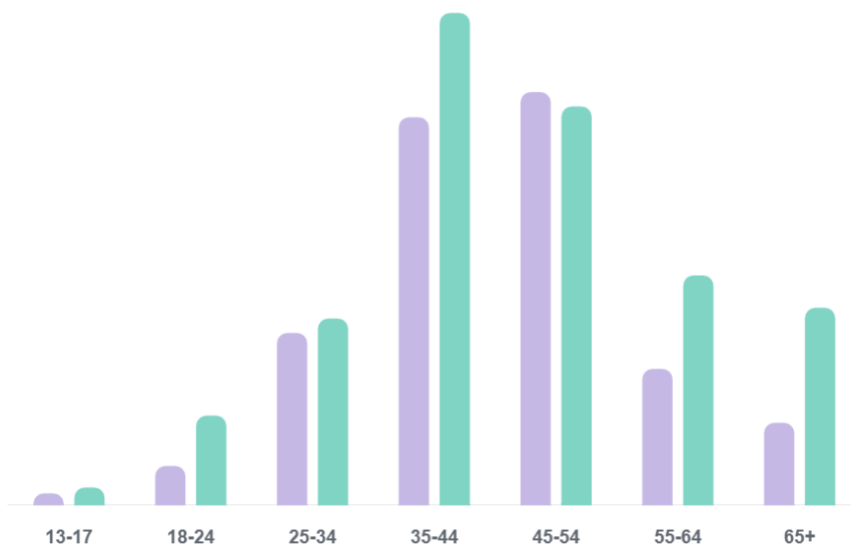
12

Reaktsioonid

38

Vaatajate statistika läbi vanuse ja soo:

43% Mehed 57% Naised

1.7 Lisad

- Kaardirakendus: <https://allikad.info>
- Facebooki grupp: Kaardistame üheskoos allikad
<https://www.facebook.com/allikad.info>
- Instagrami konto: know.your.water <https://www.instagram.com/know.your.water/>
- Sündmus Facebookis: <https://fb.me/e/2Oh9xy8gg>
- Videod, mida kasutati Facebookis:
https://www.youtube.com/channel/UCT28j3eISSLrJPpm_uANg-g
- PRESSITEADE:

Rail Baltic ehitatakse Eesti iidsete allikate peale

Kas tõesti peab allikate päästmiseks ennast allikate külge aheldama? Õnneks mitte, õnneks saab allikaid päästa veidi väiksema vaeva kuid siiski oskusliku tegutsemisega - sisestades allikad andmebaasi allikad.info lehel.

Paraku ei ole seda siiani tehtud piisavalt usinalt ja tänu sellele avastasidki TLÜ tudengid koos ökohüdroloogia professori Jaanus Terasmaaga, et Raplamaal, Lohu küla lähedal jookseb Rail Balticu trass otse üle Keila jõega seotud allikate (kaart: <https://allikad.info/springs/EE01978>), mis ei olnud õigel ajal kaardile lisatud (juurde on lisatud pildid kaardist, kus on allikad ja kuhu tuleb trass). Rail Balticult ei õnnestunud saada kommentaari, aga kes peaks lisama need allikad kaardile, et edaspidi selliseid asju ei juhtuks? Kes teab, kui palju on veel neid allikaid, mis Rail Balticu trassi alla jäävad?

2.detsembril toimub omamoodi päästeoperatsioon - tasuta Facebook live (@allikad.info), kus on võimalus õppida, kuidas vaadelda ja kanda allikaid andmebaasi. Lisaks kaasaelamisele on seiklusel ka hariduslik moment, mis õpetab kuidas saab tavainimene aidata kaasa meile joogivett andvate väärtuslike allikate päästmisele. Lühidalt öeldes saab

igäuks aidata kaasa allikate päästmisele nii, et märgates või leides allika, tuleb seda oskuslikult vaadelda ja seejärel sisestada andmed allikad.info andmebaasi. Vaid nii saavad teadlased käia neid allikaid mõõtnas ja kontrollimas vee kvaliteeti.

Tallinna Ülikooli loodus- ja terviseteaduste instituudi vanemteadur Jaanus Terasmaa selgitab allikate vaatluse olulisust: “Looduslik veepuhastus on üks olulisimaid ökosüsteemiteenuseid, mille mitte toimimisel on meie igapäevaelule väga suur mõju. Olgu selleks kraanidest voolava vee hind või ka teadmine, et allikavesi on puhas ja seda saab pöua või mõne muu häda korral ka tulevikus kasutada.”

Üks näide sellest, kuidas on allikad ohustatud on see, et kui Rail Baltic tuleb allikate peale, mis mõjutavad Keila jõge, siis see mõjutab vee taset ja puhta vee kvaliteeti.

#tuleminugaallikale on avatud registreerimiseks ja osalemine on tasuta. Ühine sündmusega Facebookis ja loe sündmuse kohta ning hävivate allikate kohta rohkem siit: <https://allikad.info/news>

Töölehe näidis:

ALLIKAD.INFO ALLIKATE VAATLUS	
PRINDI TÖÖLEHT VÄLJA #TULEMINUGAALLIKALE TOIMUB 2. DETSEMBER. 2021 KELL 13.00-14.00	
VEE LÕHN	VEE VÄRVUS JA LÄBIPAISTVUS Näiteks selge, sogane, kollakas, hallikas
VEE MAITSE VALI SOBIVAIM:	KIRJELDUS LOODUSLIKUD OLUD, PÄRIMUSED, IGIPÄÄSETAVUS
Maitse on hea, etteheiteid ei ole Maitse on metalne, nagu raud või rooste Maitse on mullane või hallitusene Maitse ja lõhn meenutavad mädanenud muna Maitse on magus	
VEE TEMPERATUUR(0-30C) ÕHU TEMPERATUUR(-30 - +40C)	PH, ERIELEKTRIJUHTIVUS, MINERALISATSIOON,NITRAAT, HÜDROKARBONAAT

LISA SIIA INFO, MIS MUJALE EI MAHTUNUD

TALLINNA ÜLIKOOL

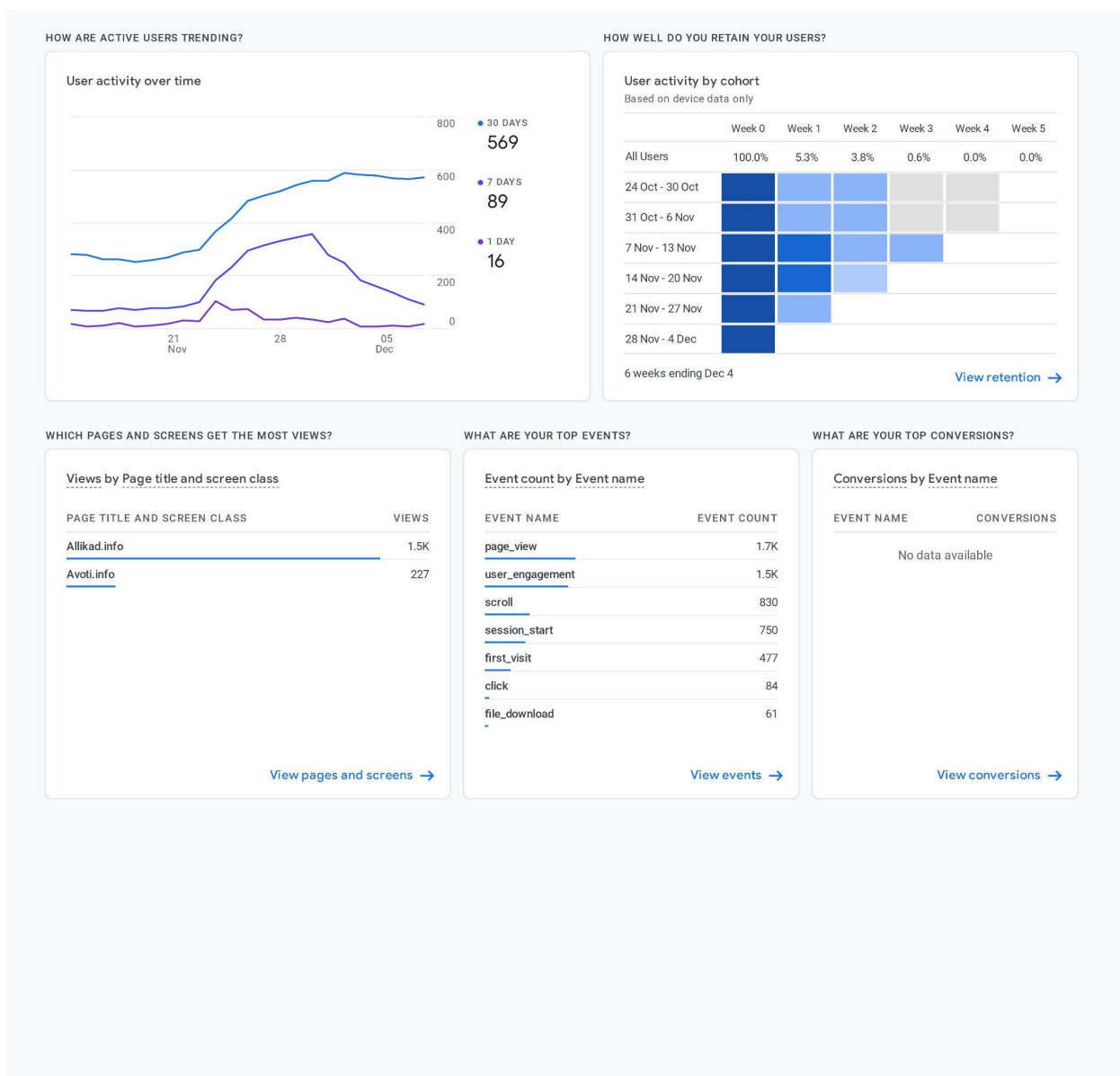
Euroopa Liit
Euroopa
Regionaalarengu Fond

Eesti
tuleviku heaks

Google analüüs kodulehe allikad.info kohta:

2. PROJEKTI TEGEVUSKAVA

SEPTEMBER

- 15.09 Esimene kohtumine, meeskonna ja projektiga tutvumine
- 22.09 Koosolek: ideede otsimine, eriarvamused
- 29.09 Koosolek: jõudsime projekti sisus kokkuleppele.

OKTOOBER

- 06.10 Projekti ja tööplaani koostamine, tööjaotus, tööplaan
- 13.10 Ajakava, eesmärkide ja olulisuse sõnastamine
- 20.10 Vahenädala esitlus
- 27.10 Koosolek, loo kirjutamine

NOVEMBER

- 02.11 Sotsiaalmeedia kampaania ettevalmistus, tehniliste lahenduste testimine
- 03.11 Koosolek ja otsustamine valida Loonepõllu allikas vaatluseks
- 10.11 Peaproov Loone allikal, osalevad kõik projekti liikmed
- 17.11 Koosolek, töölehe ülevaatamine
- 18.11 Aktiivse sotsiaalmeedia kampaania algus
- 24.11 Koosolek: tegevusplaani kontroll, vastutavate määramine.

DETSEMBER

- 01.12 Koosolek: ettevalmistuste tegemine *live*'ks.
- 02.12 Allika *live* FB ja Instagram Tagasiside osalejatelt, kas meie sõnum oli mõjuv
- 08.12 Portfoolio koostamine
- 15.12 Kell 11-14 ELU esitlus

3. MEEDIAKAJASTUS

- Blogi vormis ilmus projekti tüvitekst kodulehel: <https://allikad.info/news>
- Sündmus Facebookis: <https://fb.me/e/2Oh9xy8gg>
- Youtube: https://www.youtube.com/channel/UCT28j3eISSLrJPpm_uANg-g
- Instagrammis ilmusid videod: <https://www.instagram.com/know.your.water/>
- Facebookis ilmusid videod: <https://www.facebook.com/allikad.info>
- Pressiteadet kajastati ja sündmusega ühinema kutsuti Facebookis:
 - <https://www.facebook.com/groups/kohila/>
 - <https://www.facebook.com/groups/2972803512999867/>
 - <https://www.facebook.com/keskkonnakorraldus/>
 - <https://www.facebook.com/LTIOK>
 - <https://www.facebook.com/groups/allikainfo/>
 - <https://www.facebook.com/kurtnalakes/>
 - <https://www.facebook.com/avastusrada/>
 - <https://www.facebook.com/kehtnaklubimaja/>
 - <https://www.facebook.com/Rabarebase-Residents-254473411960644/>

4. IGA RÜHMALIHKME ÕPIKOSEMUSE REFLEKTSIOON

Loo jutustamise kaudu proovime inimesteni jõuda. Allikate loosse on põimitud minevik, olevik ja tulevik, teadmisi ajaloost, loodusteadustest, (pärand)kultuurist, bioloogiast, zooloogiast. Loo populariseerimiseks on tarvis jällegi teadmisi sotsioloogiast, organisatsiooni juhtimisest, psühholoogiast, turundusest. Kaasa aitavad nii tudengite erialased teadmised, kui ka mitmekülgsed hobid ja huvid, näiteks jutuvestmine.

- **Sigrid Kalle-Vainola, Tervisejuht BA**

Tervisejuhi alal õppijana andis projekt kindlasti laiema pildi sellest, kui suur on keskkonna osa meie tervises ning kui vähe me seda igapäevaselt märgata oskame. Sain kõvasti juurde teadmisi veeringluse kohta ja üles soojendatud kunagi omandatud loodusgiidi oskused ning pärandkultuuri lugusid. Kõvasti sain juurde ka maastikul liikumise ja maastiku lugemise oskust. Esmakordselt pidin projekti läbi viima täiesti võõraste inimestega, keda ma ise valinud ei olnud, see oli ühtlasi nii ehmata kui ka rikastav kogemus. Minu panus projekti oli videolõikude ja live'i jaoks tekstide kokkupanek Mariann Rückenbergi Keila jõe teksti, allikad.info lehel oleva teabe ning isiklike teadmiste põhjal. Samuti lugude jutustamised videodes, aga ka sotsiaalmeedias info levitamine ning loodusretked sobiva allika leidmiseks.

- **Marilyn Jurman, Psühholoogia MA**

Projektis osalemine andis mulle kogemuse, kuidas teha koostööd erinevate erialade esindajatega. Lisaks sain väga palju teadmisi teemadel, millega ma enamasti kokku ei puutu. Lisaks psühholoogia õpingutele töötan ma ka jooga koolitajana ja suuremad teadmised looduse ja ökosüsteemi kohta kindlasti õpetasin mind nägema nii vaimset kui füüsilist tervist ja elustiili laiemalt. Minu panus projekti oli eelkõige videode kokku panemine ja nende postitamine sotsiaalmeedias ja sotsiaalmeedia kasutajate analüüs @allikad.info Facebookis. Samuti kirjutasin projekti tarbeks pressiteate ja tegelesin selle laiali saatmisega. Mingil määral jagasin ka teiste projektis osalejatega erinevaid tehnikaid, kuidas sotsiaalmeedias turundada projekti. Lisaks siis lõin antud projekti sündmuse ka

Facebookis ja tegelesin sinna inimeste kutsumisega ja sündmuse info jagamisega. Sündmuse ajal oli minu osaks video filmimine.

- **Mehis Anni, Organisatsioonikäitumine MA**

Minu jaoks oli väljakutseks osaleda projektis koos erinevate valdkondade ja kogemustega isiksustega, mis andis kokkuvõtteks hea kogemuse, sest meeskond töötas suurepäraselt ilma suuremate konfliktideta. Hobid on mind väga palju viinud looduses erinevate allikate leidmiseni ja tänu projektile omandatud oskustele saan kaasa aidata allikate avastamisele ja kaitsmisele meie keskkonnas. Projekti käigus kaasasin allikad.info kasutamisesse ka oma pere ja töökaaslased. Minu panuseks oli osalemine “ajurünnakutes”, osalemine allikate leidmisel loodusest ja info levitamine sotsiaalmeedias. Avanes võimalus meeskonna liikmetele oma loodusgiidi teadmisi jagada ja õpetada veetakistuste ületamist. Sain aru, kui vähe ma tegelikult tean/oskan kasutada sotsiaalmeediat ja projekti kaaslaste kõrvalt sain selle kohta palju uusi teadmisi.

- **Kaireen Käen, Rekreatsioonikorraldus BA**

Projekt osutus oodatust väljakutsuvamaks, põhjuseks selle mahukus ning iseenda aja planeerimine. ELU projekti teema valik sai tehtud juhuslikult, kuna “Päästame Eesti allikad” projektis oli viimane vaba koht. Jäin lõppkokkuvõttes teema valikuga väga rahule, kuna minu teadmised enne projekti astumist olid sarnased enamusega, need põhinesid müütidel. Allikatest ja põhjaveest saadud teadmised lähevad kindlasti kokku minu erialaga, seetõttu loodan ka tulevikus õpitut edasi anda. Minu panuseks projektis oli vooluga kaasa minna ning juhuslikke väiksemaid ülesandeid teha, suuremaks ülesandeks jäi töölehe koostamine. Jäin rahule meie grupiga, kõik õppisid erinevaid valdkondi ning olid kirjud ja erisuguste maailmavaadetega inimesed. Usun, et grupitöö rühmakaaslastega arendas mind kõige rohkem, kuna enamasti on ülikoolis vaid üks ja sama grupp, mistõttu ei saa ka enda maailmavaadet arendada.

- **Mariann Rückenber, Ajalugu MA**

Projekt “Päästame Eesti allikad” aitas mul mõista kuidas ajalugu hõlbustab ja võimaldab loo jutustamist. Uurides Keila jõega seotud ajaloolisi kohti ja allika pärimust, avanes mulle

täielikult tundmata maailm, mis ulatus Kesk-Eesti rabade ja karstialade legendideni välja. Vee olulisus inimese jaoks, selle seotus ümbritsevate aladega, vee liikumine - need teemad olid mulle teada üksnes kooliajast, nüüd täiskasvanuna mõistan seda hoopis teisiti ja allikaprojekt andis selleks hea sissevaate. Projekt võimaldas harjutada uurimistöö tegemist mulle tundmatul teemal, samuti koostööd toredate inimestega. Teadmisi ja pärimust allikate kohta plaanin kasutada kindlasti ajaloolises romaanis, mida ma vaikselt kirjutan. Oma magistritöö teemale mõeldes, mis tegeleb naisajalooga, leidsin ka allika pärimusest üht-teist mis mind mõtlema pani keskkonna, vee ja naiselikkuse teemadel.

- **Hele Simson, Sotsioloogia BA**

Minul aitas antud projekt väga palju mõista, miks on oluline allikaid uurida ja neid hoida. Sain aru, kuivõrd tähtsad ja huvitavad on allikad ning milline on nende roll veeringluses. Samuti andis see kogemuse, kuidas teha erinevate inimestega koostööd ning leida kõigile just neile kõige sobivamad ülesanded. ELU õppeaines osalemine õpetas mulle ka seda, kuidas planeerida ja läbi viia projekti. Minu panus seisnes põhiliselt parimate postitusaegade, üritusele registreerimise kohta info uurimises ja kontaktide otsimises ning Rail Balticu teele jäävate allikate otsimises. Samuti koostas ja saatsin registreerunud osalejatele e-kirjad koos materjalidega ning jälgisin live-ülekande ajal, et nii heli kui ka pilt oleks korras.

- **Siim Ristimaa, Integreeritud käsitöö ja tehnoloogia BA**

Projekt andis minule võimaluse näha rohkelt Eesti loodust. Sain ka teada palju uut Eesti allikate kohta, järgmisel korral oskan neid ära tunda. Mõistsin, et tuleb ette olukordi, kui allikate tulevik on ohus, näiteks ohustab seda raudtee ehitamine - Rail Baltic. ELU andis võimaluse saada kokku paljude huvitavate inimestega, kellega muidu ei kohtuks. Sain näha inimesi erinevatest erialadest koos töötamas ja see õnnestus hästi. Oskan nüüd projekti planeerida ja läbi viia meeskonnana. Meie *live*-ülekande ajaks aitasin projektikaaslastel leida tehnikat ja hoiustasin seda, samuti sain kontakti Pernova Loodusmajaga, kes aitasid reklaamida *live*'i paljudele inimestele. Lõppkokkuvõttes oli see vägev projekt, toredad kogemused, meeldivad projektikaaslased ja põnev seiklus.